

Regeringen
Klimat-och näringslivsdepartementet

Begäran om yttrande över remiss, promemoria Förslag om nya energipolitiska mål, KN2023/04578

Er beteckning: KN2023/04578

Bakgrund

Regeringen har remitterat ett förslag på nya energipolitiska mål. Dessa mål ska i sin tur utgöra en grund för regeringens kommande energipolitiska inriktningsproportion. Förslaget utgörs av planeringsmål och leveranssäkerhetsmål för elsystemet samt en bedömning om att det finns behov av att se över nuvarande energieffektiviseringsmål.

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen i Halland delar bilden av att en ökad elektrifiering är central för den gröna omställningen och att det krävs en omfattande utbyggnad av elproduktionsanläggningar och elnät. Länsstyrelsen menar att de senaste årens kraftslagsdebatt till stor del har hämmat diskussionen om Sveriges framtida energisystem och ser därför positivt på energipolitiska mål som i stället fokuserar på planering och leveranssäkerhet. Länsstyrelsen tillstyrker därför förslagen om planeringsmål och leveranssäkerhetsmål.

Länsstyrelsen välkomnar regeringens breda satsningar på energiplanering på nationell, regional och lokal nivå. I arbetet med regional och lokal energiplanering ser Länsstyrelsen dock ett behov av kompletterande mål på kortare sikt än 2045. Detta bland annat då Svenska kraftnät och den europeiska samarbetsorganisationen för systemoperatörer (ENTSO-E) har signalerat om drastiska försämringar i det svenska elsystemets resurstillräcklighet under andra halvan av 2020-talet.

Allmänna synpunkter

Avsnitt 2 Planeringsmål

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om ett teknikneutralt leveransmål.

Länsstyrelsen konstaterar att regeringens bedömning om 300 TWh 2045 ligger i linje med den myndighetsgemensamma uppföljningen av samhällets elektrifiering från december 2023 (200–340 TWh 2045) och har därför inget att erinra mot bedömningen.¹ Samtidigt konstaterar Länsstyrelsen att det råder extremt stor osäkerhet kring hur stort det framtida elbehovet kommer att bli. Därav är det angeläget att det långsiktiga planeringsmålet omprövas och preciseras kontinuerligt. På samma sätt är det önskvärt med kompletterande delmål på kortare sikt.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att Svenska kraftnät bör få ett förtydligat ansvar för att med utgångspunkt i ett elförsörjningsperspektiv samordna den långsiktiga planeringen av det nationella elsystemet.

Länsstyrelsen välkomnar också regeringens breda satsningar på energiplanering på nationell, regional och lokal nivå. När det gäller den regionala energiplaneringen vill Länsstyrelsen påtala att det är viktigt att denna sker i en iterativ process, där den regionala planeringen tillåts växelverka med såväl den lokala som den nationella planeringen. Detta möjliggör en mer effektiv och ändamålsenlig planering än vad en renodlat top-down-planering eller en renodlad bottom-up-planering skulle göra.

En omfattande elektrifiering med utbyggnad av kärnkraft, vindkraft, solcellsparker, vätgasanläggningar, elnät och större industrier kommer medföra en ökad arbetsbörda för Länsstyrelsens miljö- och naturvårdsenheter och miljöprövningsdelegation under många år. Alla satsningar som görs inom området medför också tillkommande arbetsuppgifter på Länsstyrelsen. För att inte Länsstyrelsen ska bli den begränsande faktorn i utbyggnaden är det viktigt att långsiktiga resurser tillförs verksamheten.

Avsnitt 3 Leveranssäkerhetsmål

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om leveranssäkerhetsmål.

¹ Energimyndigheten m.fl., *Myndighetsgemensam uppföljning av samhällets elektrifiering (2023)*.

Samtidigt vill Länsstyrelsen påtala att det, inte minst i södra Sverige, finns en stark oro för att det ska uppstå effektbrist i det svenska elsystemet. Detta bland annat då Svenska kraftnät och den europeiska samarbetsorganisationen för systemoperatörer (ENTSO-E) under det senaste året har signalerat om drastiska försämringar i det svenska elsystemets resurstillräcklighet under andra halvan av 2020-talet.²

Länsstyrelsen delar bedömningen att ett konkurrenskraftigt elpris, inklusive kostnader för nät och stödtjänster, är centralt för samhällets fortsatta elektrifiering och därmed även för klimatomställningen. Länsstyrelsen ser därmed en betydande risk för att en kraftig nätutbyggnad kan driva upp elkostnaderna och därmed hämma elektrifieringen.

I promemorian diskuterar regeringen nackdelar med en stor prisvolatilitet. Här bör dock påtalas att stora prisvariationer även gynnar satsningar på energilagring och flexibilitetstjänster, vilket är önskvärt.

Avsnitt 4 Energieffektiviseringsmål

Länsstyrelsen delar bedömningen att Sveriges mål för energieffektivisering bör ses över. Detta i första hand för att säkerställa att målet harmonierar med EU:s regelverk och de beslut som fattades vid FN:s klimattoppmöte COP28. Samtidigt konstateras att en ökad produktion av vätgas från el och av el från kärnkraft kan medföra en mindre effektiv energianvändning. Trots det är det önskvärt att den totala energitillförseln relaterat till BNP minskas. Därav bör nuvarande mål inte överges, utan snarare justeras.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Thornberg med energi- och klimatsamordnare Patrik Ekheimer som föredragande. I handläggningen har också länsråd Jörgen Peters, miljövårdsdirektör Per Leander, chefsjurist Peter Jupén och enhetschef Cecilia Engström medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

² Svenska kraftnät, *Framtidens kapacitetsmekanism för att säkerställa resurstillräcklighet på elmarknaden* (2023).

Kopia

kn.e.remissvar@regeringskansliet.se